

Bergen kommune
Byrådsavdeling for sosial, bolig og inkludering
Postboks 7700
5020 BERGEN

Dato: 22.08.2016
Vår ref.: 2016/6000-4
Saksbehandlar: Bjørg Larsen
Dykkar ref.: 201200046-115

Att. Kent Madell

Svar på høyring – «Melding om fattigdom i Bergen - med særlig fokus på barnefamiliers situasjon»

Vi viser til høyringsbrev av 17. juni 2016: «Melding om fattigdom i Bergen – med særlig fokus på barnefamiliers situasjon».

Bergen kommune som planmynde i byplanlegginga har stor innverknad på innbyggjarane si helse og trivsel gjennom val av strategiar, tiltak og intervensjonar. Høyringsdokumentet tek opp på ein god måte at grunnane til fattigdom er samansette. At kommunen legg breidda i eigne verkemiddel i val av mål og tiltak så tydeleg inn i handlingsplanen er ein viktig føresetnad for å lukkast godt med gjennomføring av arbeidet. Breidda i innsatsområder knytt til familie, fysisk miljø, barnehagar, skular, bustad, arbeid, fritidsaktivitetar med meir er alle viktige i arbeidet med å redusere fattigdom.

«Melding om fattigdom i Bergen – med særlig fokus på barnefamiliers situasjon» foreslår tiltak for å sikre at alle innbyggjarar i byen får omsorg, tryggleik, verde og høve til å delta.

Definisjon på fattigdomsgrense som samsvarar med EU sin definisjonen er kor den fattige har levd i meir enn tre år med ei inntekt som er under 60% av medianinntekt. I Noreg er det 85 000 barn som lever i familie med slik inntekt og 4 700 av desse bur i Bergen. Barnebefolkning reknast frå 0-19 år. Dette utgjør 24% av befolkninga i Bergen og ca 7,4% av barnebefolkninga lever under fattigdomsgrensa i Bergen.

«Melding om fattigdom i Bergen – med særlig fokus på barnefamiliers situasjon» gir ei god innleiing, men Hordaland fylkeskommune saknar litt meir medverknad og uttale som bakgrunnstoff frå barn/ungdom som er i denne situasjonen. Vi veit med anna at barn/ungdom seier i dei fleste undersøkingar at dei ikkje ønskjer å bli stigmatiserte.

Særlege innspel til tiltaka i handlingsprogrammet/tiltaksliste:

3.3 Bolig

Fysisk utemiljø nær bolig

Det er generelt stor fokus på det formelle og organiserte oppvekstmiljø for barn, slik som skule, barnehage og fritidsaktivitet. Det er grunn til også å rette merksemd mot det uformelle og sjølvorganiserte oppvekstmiljøet for barn, der uteområda nær bustad står i ein særstilling for grupper med liten fysisk og økonomisk aksjonsradius. Både i rehabiliteringsprosjekter og i nybygg er god funksjonalitet og kvalitet på dei næraste uteområda eit viktig verkemiddel for å sikre sosial deltaking, fysisk aktivitet og trivsel. Fleire nye undersøkingar har vist at utomhuskvalitetane kan kome i konflikt med fortetting og krav til arealavkastning (Hofstad, Hege (2015): Kompakt byutvikling, Guttu (2008): Fortett med vett).

Sosial polarisering

Knutepunktutvikling medfører stort press på knappe, sentrale arealreserver, noe som medfører at bustadprisane i knutepunkt blir høge. Ein viktig bærebjelke i bærekraftig byutvikling er tilrettelegging for boligområder med stor bredde i beboergruppen og stabile nabolag, noe som ikkje i tilstrekkelig grad ivaretakes av den markedsdrevne byutviklinga. Dette fører både til en aukande geografisk segregering der lavtlønnsgrupper og vanskelegstilte i liten grad har tilgang til bustadar i knutepunkt og sentrale områder med god infrastruktur og breidde i offentlege og private tenestar.

3.4 Oppvekstmiljø – skole, barnehage og fritid

3.4.1 Skole og barnehage

Hordaland fylkeskommune ønskjer å påpeike kor viktig det er å få flest mogleg gjennom eit heilskapeleg utdanningsløp – frå barnehage til og med vidaregåande skule. Dette er og Bergen sin hovudstrategi for å hindre at fattigdom skal gå i arv. For Bergen kommune er det viktig å skape gode barnehagar og skuler for alle barn.

Bergen kommune viser til gode tiltak med gratis kjernetid i barnehage og SFO, bruk av TRAS i barnehage og Språkstien som viktige verkemidlar for å få flest mogleg gjennom utdanningsløpet. Gratisprinsippet i skulen står det er viktig å vidareføre, men det manglar tiltak for korleis dette skal handhevast. Det er her den største utfordringa er; barnehagane og skulane i Bergen skal bidra til å gje alle barn dei same sosiale og faglege høve uansett bakgrunn.

3.4.2 Idrett

Bergen kommune har gratis bruk av kommunale idrettsanlegg, samt einskilde tilskotsordningar for grupper med særlegne behov. Det er viktig at dette oppretthaldast.

Eit godt oppvekstmiljø er avhengig av gode nærmiljøanlegg. I handlingsprogrammet manglar det plan for opprustning av desse anlegga som ofte er i tilknytning til eller i nærleiken av skule eller barnehage.

Idrettsservice har Askøy, Fjell og Øygarden skal arrangere sykkel loppemarknad. Folk som har sykklar tilovers leverar dei og barn/ungdom kan kjøpe sykklar for kr 100,-.

3.4.4 Fritids- og kulturtiltak

Bergen kommune skal utvikle eit aktivitetkort for barn og unge 0-17 år som er berørt av fattigdom. Her er det viktig at brukar ikkje vert stigmatisert. Kan dette vere eit aktivitetkort som alle kan få for ein rimeleg sum, men dei som treng det mest får det gratis – utan at det er fysiske forskjellar på kortet?

Når det gjeld sommarleir så står det i Handlingsplan mot fattigdom at etterspørsel har gått ned dei seinaste åra, likevel skal sommarleiarane vidareførast i sin heilheit, og det er ønskjeleg at fleire nyttar tilbodet. Men det er ingen plan for korleis Bergen kommune skal få fleire til å delta. Hordaland fylkeskommune viser nok ein gong til faren for stigmatisering. Om du seier at du har vore på kommunen sin sommarleir – då veit alle at du er fattig? Kva med sommarleier som er opne for alle mot betaling, men gratis for dei som er fattig? Barn frå Somalia, Irak og Afghanistan er sterkt overrepresentert i lavinntektsgrupper (spesielt Somalia) – kan dei vere meir interessert i å delta dersom dei er delt på jenter og gutar? Trengs det meir informasjon på deira språk?

Kulturfeltet er ein sentral leverandør av tilbod som samlar dei som har fattigdomutfordringar og integrerer desse i befolkninga. Det er likevel potesiale for utvikling på dette felt. Det er ingen konkrete planar i Handlingsprogrammet for dette!

3.6 Friviljug

Bergen kommune skal saman med friviljug sektor jobbe for å nå fram til barn og unge frå vanskelegstilte familiar med tilbod om friviljuge aktivitetar. Hordaland fylkeskommune etterlyser konkrete tiltak til dette punktet.

I Handlingsplan står det at: målet er at alle barn i Bergen skal ha same høve uansett etnisk opprinnelse, religion, økonomisk status eller levekårsområde. Med denne Handlingsplanen er Bergen kommune godt i gang, men det manglar nokre fleire konkrete tiltak som Hordaland fylkeskommune har påpekt under fleire punktatar.

Per Morten Ekerhovd
fylkesdirektør, kultur, idrett

Bjørg Larsen
Spesialrådgjevar

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.